

CD KLASSIEK

Vioolconcerto
Wolfgang Amadeus Mozart

De violiste Julia Fischer (geboren in 1983) is een virtuoze die in minder dan tien jaar tijd al een hele reeks platen inblikte. Ze won alle acht concours waarvoor ze door haar moeder werd ingeschreven. Bovendien kan ze haast zo goed overweg met een Steinway-piano als met haar Guadagnini uit 1750. Deze telg van de Musikhochschule München laat met de beroemde Duitse gründlichkeit weinig steken vallen.

Haar vertolking van Mozarts vioolconcerto's ligt nu in 'geschenkverpakking' inclusief dvd vers bij de platenboer. Mozarts eerste en tweede vioolconcerto behoren tot de verplichte literatuur op het conservatorium. Daarom noemt men ze vaak 'leerlingenconcerto's'. Maar volgens Fischer zijn ze dat helemaal niet. „Ik onthoud van nature gemakkelijk muziek, maar zo'n cyclus concerto's is geen geringe klus, omdat Mozart zo'n knap componist is, die altijd nieuwe dingen uitprobeert in vergelijkbare situaties. Daardoor zou je onverhoeds van het ene concerto op het andere kunnen overstappen.”

Belangrijk is in dat geval een stevig orkest dat de ogen gericht houdt op de partituur en de dirigent, terwijl de solist zich kan laten gaan. Het Nederlands Kamerorkest onder de leiding van de gedreven Yakov Kreizberg is zo'n degelijke partner, terwijl de concertmeester van dit orkest, Gordan Nikolic, in een aantal gevallen als tweede viool secondeert.

Van Mozarts vioolconcerten bestaan heel wat opnamen, waarin de solist zich van alle zijden kan laten bewonderen. Toch zijn ze aartsverraderlijk. Je kunt ze immers kapot spelen. Dat doen Fischer en het Nederlands Kamerorkest niet. Ze slagen erin om het wonder van de muziek op te roepen. Niet in het minst door de vindingrijke vrije *condensa's* op het eind van ieder deel. Geheel in stijl schreef Julia Fischer die zelf. Uiteraard wordt ze ook bijzonder geïnd door haar prachtige instrument dat warm klinkt en vol.

Met zo'n stralend instrument zou het treurig zijn als je je met goedkoop effectbejag zou inlaten. Julia Fischer heeft dat begrepen en luisteraars zullen haar dankbaar zijn dat ze de muziek laat primeren op de loutere virtuositeit. (JC)

W. A. Mozart, *The Violin Concertos, Sinfonia Concertante K.364, Adagio, Rondo, Concertone*, door Julia Fischer (viool) met Netherlands Chamber Orchestra, onder leiding van Yakov Kreizberg, 3 superaudi-cd set plus 1 dvd, Pentatone Classics (distributie codex), PTC5186 453, 46,50 euro.

DVD JAZZ

Satchmo
Louis Armstrong

Veertig jaar geleden overleed Louis 'Satchmo' Armstrong en het was een prima idee de dvd van Gary Giddins uit 1992 opnieuw uit te brengen. Louis Armstrong was een godenkind. Opgegroeid in een achterbuurt vond hij via het weeshuis door de muziek zijn eigen weg uit de ellende. Het bracht hem wereldwijde roem, ook al kreeg hij daarvoor vele jaren lang af te rekenen met openlijk racisme. Maar die moeilijkheden kregen hem niet klein. De beminlijke, goedlachse man was een legendarische muzikant en werd een van de *founding fathers of jazz*.

De film is doorspekt met korte getuigenissen van collega's. Verrassend is ook hoe Armstrong het fameuze nummer *Hello Dolly* slechts een banaal dingetje vond en in het

begin nauwelijks wilde ingaan op de vraag ernaar vanuit het publiek tijdens zijn tournees. Dat het een hele tijd de Amerikaanse hitlijsten aanvoerde, interesseerde hem aanvankelijk niet in het minst.

In de nadagen van zijn carrière ging Armstrong als oudere man nog steeds muzikaal in de clinch met veel jongere talenten. Een prachtig voorbeeld is daarvan ook te zien: een heroïsch trompetduel met Dizzie Gillespie, waarin ze elkaar onmogelijke overgangen voor de voeten gooien en uiteindelijk toch samen aankomen.

Wynton Marsalis, de hedendaagse toptrompettist — overigens uitstekend zowel in jazz als klassieke muziek — legt uit hoe Satchmo's muzikale erfenis niet enkel is te vinden bij de trompettisten, maar ook bij de zangers en pianisten. Marsalis: „Met het ouder worden is zijn trompetspel weliswaar soberder geworden, minder virtuoos en geweldig misschien, maar trefzekerder en met veel meer nuance.” (JC)

Satchmo, Louis Armstrong, 1 dvd, EUROARTS (distributie Codaex), EA 2057088, 22,30 euro.

BOEK SPIRITUALITEIT

Een katholiek antwoord
Anton de Wit

Weet je wat, noem mij maar: *van harte katholiek*. Ja, dat ben ik." Alleen al om deze uitspraak en het plaatje van de bakken kritiek op de Kerk die ze in zijn kennisgeving uitlokt, is *Van klokken en klepels*, het nieuwe boek van Anton de Wit, lezenswaard. De dertiger

blijft er rustig bij en zoekt op een redelijke wijze om te gaan met die kritiek. Tegelijk neemt hij stelling: we moeten de Kerk niet verlaten, wij zijn zelf Kerk, dus moeten we ze mee maken.

In *Van klokken en klepels* neemt hij de journalistieke objectiviteit onder de loep. Objectieve journalistiek moet – zo citeert De Wit – Benedictus XVI – voldoen aan drie hoofdingrediënten: juistheid, volledigheid, eerlijkheid. En met dat uitgangspunt voor ogen krijgen we kritische beschouwingen bij enkele staaltjes van berichtgeving.

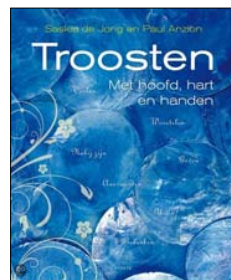
De Nederlandse publicist gaat ook de crisis in de Kerk en de pedofilieschandalen niet uit de weg. Hij pleit ervoor de cultuur van het wantrouwen een stap voor te zijn door een cultuur van vertrouwen en openheid te voeren.

De Wit brengt een vlot geschreven boek, dat eenieder die net als hij ondanks deze crisis de Kerk niet

verlaat, een hart onder de riem steekt. Een boek dat daarenboven geschreven is in dezelfde vlotte en speelse taal waarmee hij eerder in *Een kleine theologie van gewone dingen* op zoek ging naar de spiritualiteit van het alledaagse. (NL)

Anton de Wit, *Van klokken en klepels. Een katholiek antwoord op kerkelijke controverses*, Lannoo, Tielt, 2011, 176 blz., 17,99 euro, ISBN 978 90 2099 814 6.

BOEK NON-FICTIE

Troosten
Saskia de Jong & Paul Anzion

De Nederlandse theologe Saskia de Jong is met *Troosten* niet aan haar proefstuk toe. In 2003 debuteerde ze met de poëziebundel *Zoekt vaas* waarmee ze genomineerd werd voor de C. Buddingh'-prijs voor het beste debuut in de Nederlandstalige poëzie. Sindsdien schreef ze tal van andere spirituele boeken. Bovendien is De

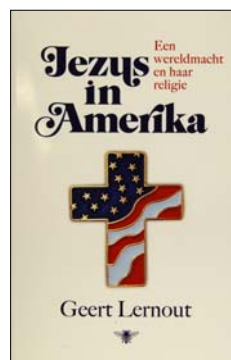
Jong hoofdredacteur en uitgever van het spiritueel magazine *Vier!* Voor de samenstelling van *Troosten* werkte ze samen met neerlandicus, tekstschrijver en schrijft-coach Paul Anzion. *Met hoofd, hart en handen*, het boek dat vorig jaar verscheen, wil mensen spiritualiteit laten beleven met al hun zintuigen. Waar in dat boek de seizoenen aangehaald worden om de spiritualiteit te illustreren, maken die in *Troosten* plaats voor een andere creatieve insteek. Aan de hand van kleuren, bloemen en de verschillende religies maakt u een reis door het rouwproces.

Gedichten en getuigenissen bieden hulp bij de verwerking van een verlies. In teksten van onder meer dichter Toon Tellegen, zanger Stef Bos en spiritueel bioloog Tini Brugge kunt u steun vinden in moeilijke tijden. Verder krijgt u tips over de manier waarop u iemand kunt troosten als die daar nood aan heeft. Het boek bevat ook ideeën voor tastbare creaties

die maken dat uw dierbare overledene nog bij u kan zijn. Een kleurrijk boek, aangevuld met natuurlijke elementen, dat u tot rust brengt. (LS)

Saskia de Jong & Paul Anzion, *Troosten*, Forte en Altiora, Baarn en Averbode, 2011, 128 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 7995 611 1.

BOEK ACTUALITEIT

Jezus in Amerika
Geert Lernout

Geert Lernout, docent literatuurwetenschap aan de Universiteit Antwerpen, loopt niet hoog op met godsdiensten. In eerdere boeken haalde Lernout uit naar godsdiensten die om hun samenhang vol te houden, steeds naar onderdrukking en geweld moeten grijpen. Zo iemand is dus blij met de secularisatie, de groeiende individualisering van geloof en de gebroken macht van kerkinstituten in zowat de hele westerse wereld.

Het hele Westen? Neen, in de Verenigde Staten speelt religie een hoofdrol. Naast het Amerika dat

we kennen van Hollywood is er immers het Amerika van de evangelisten die Darwin uit het klaslokaal willen en via televisiekanalen een imperium opbouwen. „Soms lijkt het of God zelf in het Witte Huis woont”, zegt Lernout.

Het grootste deel van het boek vertelt – overigens heel boeiend – hoe het (protestantse) fundamentalisme in de Verenigde Staten is ontstaan. Maar eerst moeten we enkele mythen doorprikken klinkt het. Zo was de eerste generatie leiders van de jonge, onafhankelijke staat eigenlijk helemaal niet geïnteresseerd in religie. Onderweg komen we de vreemdste bewegingen tegen en kleurrijke figuren die vaak op eigen kracht een eigen godsdienst stichten. De ene afsplitsing volgt op de andere.

Het is pas na de Tweede Wereldoorlog dat het land *One Nation Under God* werd, één natie onder God. Vanaf de jaren 1950 beginnen evangelicale organisaties aan een opgang en slagen zij erin om via de media en megakerken door te breken.

In zijn schets hoe het fundamentalisme in de Amerikaanse politiek en samenleving vandaag actief is, waarschuwt Lernout voor een alliantie tussen de protestantse fundamentalisten en conserva-

tieve katholieken. Vaak gaat hij in zijn commentaar wat kort door de bocht, maar het is een bijzondere reis door een religieuze wereld die weinig Europeanen kennen.

Lernout gaat helaas te weinig in op het feit dat religie in de States als een soort van sociale zekerheid functioneert, omdat die in de seculiere Amerikaanse samenleving niet bestaat. Mensen geven veel aan hun Kerk – niet enkel geld, want ze zijn ook bereid de vreemdste opvattingen voor waar aan te nemen – ze krijgen ook veel terug aan steun van de gemeenschap. (EDS)

Geert Lernout, *Jezus in Amerika. Een wereldmacht en haar religie*, de Bezige Bij, Antwerpen, 2011, 245 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 8542 276 1.